Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 292 Miercuri 26 Octombrie 1938
14 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Relaţiile economice cu ţările capitaliste

Este un adevăr prea simplu, că legăturile de afaceri nu se desvoltă, în deobşte, decât în direcţiile unde întâlnesc condiţiuni prielnice de realizare şi de câştig. Consideraţiuni de alt ordin decât acelea legate de siguranţa posibilităţilor de lucru şi de rentabilitatea operaţiunilor nu prea se întâmplă să intre în calculele factorilor cari participă la mişcarea economică a ţărilor. Negustorul îşi plasează marfa acolo unde e mai bine plătită; financiarul acordă credite acolo unde restituirea este mai garantată şi câştigul mai mănos; întreprinzătorul îşi orientează el însuşi investiţiile după aceleaşi criterii, care de altfel sunt deopotrivă de valabile în tranzacţiile interne ca şi în cele internaţionale.

Numai că, alături de interesele economiei particulare, sunt şi interesele politicei de stat, care, uneori, se întâmplă să nu se potrivească în totul cu drumul pe care îl urmează cele dintâi, călăuzite exclusiv de criteriul beneficiilor materiale imediate. Raţiuni politice superioare sau raţiuni de oportunitate, raţiuni privind interesele generale ale economiei naţionale, sau interesele speciale al unor anumite sectoare, pot impune politicei de stat să controleze şi să îndrumeze mersul relaţiilor economice cu celelalte ţări într'un sens care să nu coincidă, în totul, cu interesele imediate ale economiei particulare.

Această nepotriveală s'a accentuat odată cu stările de criză aproape endemice, în care trăim dela război încoace şi mai ales din momentul în care guvernele, angajate tot mai mult în politica regimurilor de restricţie, au simţit nevoia asigurării unor stocuri îndestulătoare de devize libere şi forte, cu care să acopere plăţile în străinătate ale particularilor şi ale statului. De această nevoe au fost şi sunt preocupaţi şi guvernanţii noştri. Forţamente ei au trebuit să aducă, deci, corectivele necesare curentului de îndrumare a exportului nostru către statele cu valută slabă, fără circulaţie şi fără putere de descărcare pe pieţele externe, ca să-şi asigure mijloace de plată valabile pe toate pieţele lumii.

Şi aceasta, în ciuda chiar a convenienţii pe care exportatorii noştri o găseau în tranzacţiile lor cu statele de valută slabă, care şi azi oferă pentru marfa românească preţuri mai mari decât pieţele cu valută forte, preţuri superioare cursurilor pieţii mondiale. Conducătorii Germaniei s'au dovedit adevăraţi virtuoşi în materie, isbutind, cu ajutorul clearing-ului în mărfuri şi a unor preţuri aparent avantajoase, să angreneze înspre ei cea mai mare parte a legăturilor de schimb cu ţările dunărene şi sudestice ale Europei.

E adevărat că guvernele noastre au depus şi depun sforţări lăudabile pentru devierea exportului nostru dinspre ţările cu valută slabă spre ţările cu valută liberă şi forte; dar sforţările politicei noastre de stat nu trebue să se limiteze numai la măsurile de orientare a schimbului în direcţii convenabile, ci trebue extinse la opera mai vastă, de pregătire a terenului în vederea unei cooperări economice şi financiare cât mai intense cu ţările capitaliste. Prin crearea unui climat de stabilitate şi siguranţă internă, prin măsuri legislative potrivite, prin înlesniri şi garanţii îndestulătoare, putem face din piaţa românească un punct serios de atracţie pentru întreprinzătorii şi deţinătorii de capital din ţările puternic capitaliste, cum sunt Statele Unite ale Americii, Anglia, Franţa Belgia, Elveţia.

Ar fi pentru noi o adevărată pavăză, pe care s'o putem opune, în contrapondere, oricării veleităţi de egemonie economică.

Pentru aceasta se cere, însă, o deopotrivă înţelegere şi bunăvoinţă din partea acestor ţări faţă de sforţările noastre, a căror reuşită trebue să le intereseze în acelaş grad. Căci nici unii nici alţii nu trebue să pierdem din vedere că, dacă războiul armelor de foc a fost pentru moment suspendat, războiul economic e în plină desfăşurare.

SCRISORI DIN LONDRA

Situaţia d-lui Chamberlain

de AUGUR

Londra, Octombrie

D. Neville Chamberlain este preocupat în prezent de consolidarea politicii sale de pace în Europa. Acum, când neliniştea provocată de criză a dispărut, d-sa trebue să dea explicaţii precise asupra motivelor politicii de conciliere europeană. Cu alte cuvinte, d-sa ar trebui să desvăluie motivele acţiunii sale pe care unii o numesc „capitulare" în faţa pretenţiilor Germaniei.

Misiunea sa de a se explica i-a fost uşurată prin destăinuirile cari au început cu privire la insuficienţa apărării antiaeriene a Marei Britanii. Presa publică cifre, spre a arăta, de pildă, că nici în tunuri, nici în material de orice fel, apărarea antiaeriană nu e la înălţime. Dar, pe de altă parte, tocmai aceste revelări pot face nespus de delicată situaţia d-lui Chamberlain. Căci publicul va începe, fireşte, în curând să ceară ca vinovaţii să tragă consecinţele. Prestigiul d-lui Baldwin, predecesorul d-lui Chamberlain în guvern, va suferi foarte mult şi tot aşa partidul conservator.

Se vede de aci situaţia grea a d-lui Chamberlain, cu atât mai mult, cu cât chiar d-sa a fost timp de câţiva ani, colegul d-lui Baldwin. Responsabilitatea sa personală este, desigur, cu mult mai mică, deoarece în calitate de ministru de finanţe, d. Chamlain nu avea de face cu apărarea naţională decât atât cât depindea de d-sa pentru găsirea

(Continuare in pag. 2-a)

M. S. REGELE DESPRE INARMAREA ŢĂRII

Discursul rostit de Suveran, Duminică, la masa dela Cercul militar din Galaţi, cu prilejul încheerei manevrelor

M. S. Regele a rostit, la masa de Duminică dela Cercul Militar, din Galaţi, cu prilejul încheierii manevrelor, următorul discurs:

Domnule ministru, iubiţi camarazi,

Mi s'au adresat, în numele vostru, cuvinte care M'au mişcat şi M'au măgulit.

S'a vorbit de o tradiţie. Această tradiţie n'am fost Eu Acela care a întemeiat-o. Nu sunt decât un continuator.

Dela Regele Carol şi de la Părintele Meu, am învăţat că grija de căpetenie a unui Suveran trebue să fie oştirea Sa. Această grijă trebue să fie cu atât mai mare, cu cât zilele sunt mai grele, cu cât ne putem aştepta la vremuri mai îndurerate.

Dar acest fapt, că în fiecare an mă găsesc în mijlocul vostru, cu prilejul acestor exerciţii, nu este numai efectul unei tradiţii, ci este rezultatul unei credinţe şi a unei iubiri deosebite ce o port oştirii Mele.

Am avut norocul, — de care sunt mândru, — că am putut, de la cea mai mică comandă până la cea mai mare, să o exercit în mod efectiv în rândurile voastre. Acest fapt, îmi dă, Mie, personal încrederea sufletească de a putea astăzi să-Mi spun cu hotărâre cuvântul în conducerea oştirii, — fiindcă, oricât ai fi învăţat în cărţi, oricâte sfaturi şi îndemnuri bune ai primi de la sfetnici, dacă n'ai învăţat personal şi dacă n'ai pus singur mâna pe unealtă, nu poţi avea acelaş folos.

In fiecare an am bucuria acestor zile, — bucurie care Mă înalţă, bucurie care Mă întăreşte sufleteşte.

Constat că oştirea noastră, cu toate lipsurile ei, face progrese.

In fiece oştire este un moment de criză. Poate că noi suntem în acest moment. Şi, de aceia, toţi, uniţi sufleteşte în jurul Şefului suprem al oştirii, trebue să ne dăm mâna ca să trecem acest moment, cu bărbăţie şi încredere.

Opera cea mare, care, cu avânt patriotic, a fost îndrumată cu multă dragoste de fostul guvern şi, în special, de fostul preşedinte al consiliului, d. Tătărescu, trebue astăzi continuată cu un ritm mai accelerat şi cu o coordonare mai perfectă.

Eu cer dela ostaşii Mei să aibă încredere în conducătorii lor şi în orice clipă să fie colaboratori sinceri şi patrioţi ai şefilor, — fiindcă numai prin această unire desăvârşită a tuturora, de la cei mai mari până la cei mai mici, se poate înjgheba şi întări un suflet. Şi armatei, în afară de scule, înainte de toate îi trebue un suflet.

Cu ocaziunea acestor manevre, am simţit încă odată vibraţiile sufletului acestei oştiri; pe el contez în vremurile grele.

Cei mici să contribue cu sufletul lor, cei mari să pună toată destoinicia pentru

M. S. REGELE CAROL II

înzestrarea armatei. Iată programul moral pe care toţi trebue să-l urmăm.

Această masă tradiţională la încheerea manevrelor este pentru Mine un prilej de a arăta bucuros oştirii Mele, încrederea şi iubirea Mea.

La rândul Meu, cer din partea tuturora din această oştire să Mi se acorde aceiaşi dragoste şi încredere pe care Eu i-o port.

In acest gând, ridic paharul Meu pentru propăşirea şi întărirea armatei şi a idealului ostaşilor Mei, dela cel mai mic până la cel mai mare.

Să trăiască armata română! (Urale şi ovaţiuni frenetice).

In al doilea rând, mulţumesc, în mod deosebit, pentru cuvintele măgulitoare pe care le-aţi rostit pentru Fiul Meu.

Sunt convins că El va şti să continue această tradiţie.

Cu toate multiplele ocupaţiuni, pe care un Şef de de stat le are, El nu va uita că în Familia Noastră este o tradiţie, — o tradiţie sfântă, — că, înainte de toate, trebue să fie oştean.

Am fericirea să constat că, din fragedă Lui tinereţe, El urmează acest pas.

Fac urarea armatei Mele, că El va şti să ţină sus, până la adânci bătrâneţe, această tradiţie, purtându-i aceiaşi dragoste şi încredere ca şi Mine. (Urale puternice au acoperit ultimele cuvinte ale Majestăţii Sale Regelui).

* * *

Suveranul s'a înapoiat în Capitală

M. S. Regele împreună cu Măria Sa, Marele Voevod Mihai de Alba Iulia şi A. S. R. Principele Friederich de Hohenzolern, au sosit în Capitală, Duminică seară la orele 7 cu un tren regal.

La descinderea pe peronul gării regale dela Mogoşoaia, au fost salutaţi de către I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea, preşedintele consiliului de miniştri împreună cu membrii guvernului; d. Ernest Urdăreanu, ministrul Palatului cu membrii Casei civile şi militare a Suveranului; d-nii generali: Argeşeanu, comandantul Corpului II armată; Petrescu-Togo, comandantul Pieţii Bucureşti precum şi alţi numeroşi ofiţeri generali şi înalţi demnitari civili.

M. S. Regele, — după ce a făcut cerc timp de câteva minute, în salonul de recepţie al gării regale, cu cei prezenţi, — a luat loc în automobilul regal, împreună cu Măria Sa Marele Voevod Mihai şi A. S. R. Principele Friederich de Hohenzolern, venind la Palatul regal din calea Victoriei.

*

Cu începere de Duminică seară Suveranul şi-a reluat reşedinţa de iarnă în Capitală.

ZĂPADĂ MARE IN JUD. BRAŞOV

Fire telefonice rupte. — Case dărâmate. — Sunt şi victime omeneşti

Braşov, 23 Octombrie

Ploaia căzută în ultimele zile a făcut ca în întreaga regiune să se lase un frig ce a atins temperatura de plus 2 grade.

De eri seară a început să ningă cu fulgi mari şi deşi. Se credea totuşi că zăpada se va topi, dat fiind faptul că la Braşov toamna este destul de lungă, iar clima destul de dulce.

In timpul nopţii şi în cursul zilei de astăzi, a nins în continuu, zăpada depunându-se într'un strat care pe unele locuri a atins înălţimea de 20 cm. Pe munţi, zăpada este mai mare. După amiază, temperatura s'a ridicat până la plus patru grade. Fulgii de zăpadă fiind prea umezi, s'au prins de firele telegrafice şi telefonice, precum şi pe cele conducătoare de electricitate, prefăcându-le în adevărate otgoane. Greutatea zăpezii a făcut ca ele să ajungă pe unele locuri aproape de pământ, iar pe altele să le rupă. Din această cauză, o parte din oraş a rămas în întuneric. Deasemeni, s'au produs numeroase deranjamente telefonice.

D. Titei, dirigintele oficiului de telefoane, a luat măsurile dictate de împrejurări. Dintre firele telefonice ce fac legătura cu Bucureşti, a rămas numai unul, ceeace face ca eventualele convorbiri telefonice în această direcţie să se facă destul de anevoios. Crengile arborilor, ale căror frunze n'au căzut, fiind îngreuiate de zăpadă, s'au rupt. Chiar unele case vechi, ale căror acoperişuri erau şubrede, s'au dărâmat. Printre locatarii acestor case s'a produs o adevărată panică.

Prin satele din jur, stricăciunile sunt de asemeni destul de mari. Acoperişurile la unele case bătrâneşti s'au dărâmat. Câteva grajduri dărâmate au căzut peste vite.

SUNT ŞI DOUA VICTIME OMENEŞTI

Situaţia creată de zăpada căzută, n'a cruţat nici pe oameni. Astfel, o bătrână, care trecea pe una din aleele de sub Tâmpa, a fost surprinsă de craca unui copac ce s'a rupt, iar un soldat a fost atins de un fir electric în cădere. Amândouă victimele au fost transportate cu Salvarea la spital, unde în urma îngrijirilor date, sunt în afară de orice pericol. Dacă temperatura va continua să crească brusc, sunt temeri că apa canalului Timiş va trece peste maluri şi va inunda casele din imediata apropiere, cu toate măsurile ce sunt luate de pompieri.

Bătrânii spun că de mult nu a mai fost o asemenea iarnă, atât de timpurie şi atât de furtunoasă.

LA PREDEAL

Predeal, 23 Oct.

La Predeal ninge de doua zile fără întrerupere.

Temperatura a scăzut la minus 4 grade.

Stratul de zăpadă a atins o grosime de 30—40 centimetri.

Trenurile de după amiază ne-au adus primii iubitori ai sporturilor de iarnă.

Zăpada nu este bună pentru sky, fiind prea moale.

Vizibilitatea este redusă.

Măsuri de ordine la Ierusalim

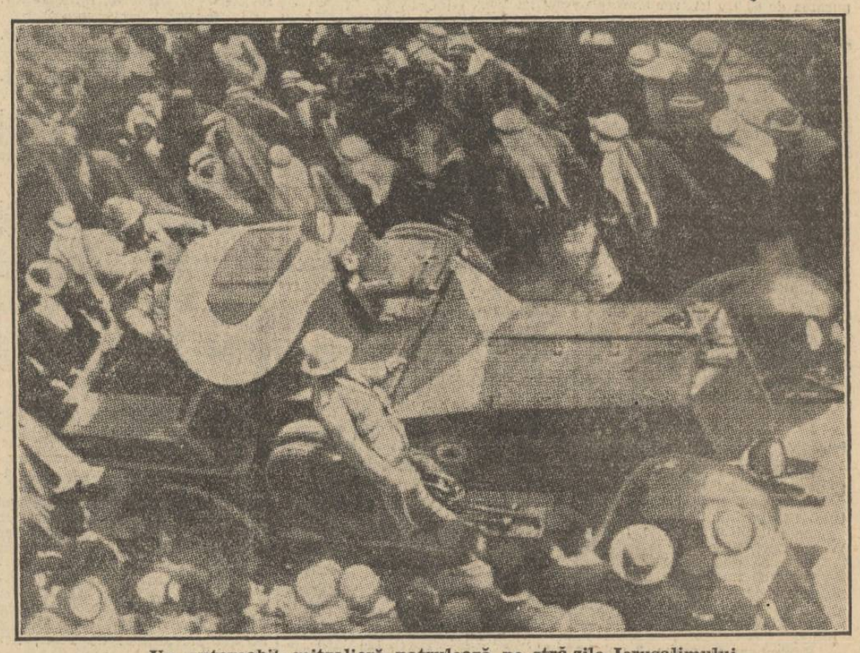

Un automobil- mitralieră patrulează pe străzile Ierusalimului

„Americanizarea" Bucureştilor?

Nouile construcţii şi cerinţele urbanistice, sociale şi familiale

Poate nici într'un oraş din lume nu se construeşte atât de mult ca în Bucureşti, — cu excepţia New-Yorkului unde se construesc aproape 20 de edificii pe zi.

In raport însă cu populaţia sa, tot Bucureştii ţin recordul în această materie. Bineînţeles, că o transformare a Bucureştilor, pe temeiul principiilor urbanistice şi al necesităţilor de ordin social şi economic, s'a impus, dar ritmul accelerat al transformării şi, în deosebi, stilul şi caracterul nouilor construcţii, mai mult babilonian, de cât american, merită câteva observaţii critice.

Tendinţa de a înălţa construcţiile, prin sporirea numărului etajelor, s'a manifestat pentru întâia oară la Chicago şi apoi la New-York.

Cea dintâi construcţie gigantică a fost „Home Insurance Building" din Chicago, începută în 1881 şi terminată în 1885. Ea se compunea numai din zece etaje. Această construcţie, fără ziduri, masivă, înfiptă cu stâlpii săi de fer în regiunea mocirloasă a Michiganului şi care, prin înălţimea sa neobicinuită, părea opera unor giganţi, a fost considerată cea mai îndrăzneaţă lucrare arhitectonică ce s'a făcut în lume, dela asirieni până în epoca contimporană.

După aceea arhitecţii americani au început, la New-York, să construiască „zgârie-cer-uri" de 20, 30 şi chiar 60 de etaje.

Acest tip de construcţie n'a fost o invenţiune americană. Arhitectul francez, Le Due, înainte de 1880, a scris într'un studiu privitor la arhitectura viitoare, că s'ar putea construi case cu o armatură simplă de fer, învelită cu piatră. Ideia lui Le Duc n'a putut să fie realizată de cât după ce s'a fabricat cimentul de Portland — procedeu englez — şi oţelul Bessemer — procedeu german. Mai trebuia însă ceva, ca să ia naştere „zgârie cer" şi pe care bucureştenii îl numesc „blockhaus", termen german nepotrivit, de oarece bockhaus-ul este o construcţie de lemn şi fer, anexată casei unui fermier, care servea în trecut de adăpost şi apărare împotriva atacurilor armatei: asigurarea unui mijloc rapid de circulaţie în verticală a locatarilor, dela un etaj la altul.

Apariţia ascensorului electric, — după ascensorul hydraulic folosit pentru întâia oară în 1850 la un hotel din New-York — a dat posibilitate arhitecţilor americani să construiască edificii de 20—60 de etaje.

Astăzi, în New-York, ascensoarele electrice sunt un fel de trenuri electrice rapide, care străbat în verticală 60 de etaje în mai puţin de o minută. Notăm că New-York-ul ţine recordul acestui tip gigantic de construcţii, care a fost impus de necesităţi economice, iar nu sociale şi urbanistice. Acest oraş monstruos, cu milioanele sale de locuitori de diferite rase şi origini etnice,

(Continuare in pag. 2-a)

Surprins de furtună. un hidroavion s'a prăbuşit in lacul Razelm (Tulcea)

Un locotenent a fost găsit mort

Constanţa, 23 Oct.

Eri dimineaţă, după terminarea manevrelor regale, au decolat, dela Galaţi, patru hidroavioane, îndreptându-se spre flotila dela Mamaia.

Apropiindu-se de litoral, hidroavioanele au intrat în zona cuprinsă de furtună, cu care au avut de luptat din greu.

UN HIDROAVION AMERIZEAZA FORŢAT LA MAHMUDIA

Unul din hidroavioane ne mai putând ţine piept furtunei, a amerizat forţat lângă Mahmudia, în raza canalului Sf. Gheorghe, suferind unele stricăciuni.

Două din aparate au reuşit să treacă de furtună şi să ajungă în bune condiţiuni la Mamaia.

HIDROAVION CAZUT IN LACUL RAZELM

Azi dimineaţă, comandamentul flotilei de hidroaviaţie dela Mamaia a fost anunţat că, pe lacul Razelm, lângă capul Dorojman, din apropierea Gura Portiţii, a fost găsit un hidroavion „Savoia 62", sfărâmat, iar pe una din aripele aparatului a fost găsit mort, îmbrăcat sumar, locot. aviator Isvoroski.

Aparatul a suferit stricăciuni însemnate.

Corpul locot. aviator Isvoroski, fiind adus la spital, s'a stabilit că ofiţerul a murit de frig. El a căutat să se salveze înot şi, nereuşind să ajungă la mal, s'a înapoiat la aparat, suindu-se pe aripă, unde şi-a găsit moartea.

La faţa locului a plecat dela Constanţa cu avionul o comisie de anchetă.

Ravagiile furtunei la Constanţa

Pavilionul băilor dela Mamaia, desvelit de furtună

M. S. Regele semnând în cartea de aur a monitorului „Kogălniceanu"